

ΚΡΙΤΙΚΗ

Του **ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ**

Γοττευτική βραδιά στη λίμνη της Βουλιαγμένης

Ο Διονύσης Γραμμένος διηύθυνε την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης σε έργα που είχαν καιρό να ακουστούν

Συχνά, στην πορεία της σταδιοδρομίας τους, καλοί σολίστες αποφασίζουν να ασχοληθούν με τη διεύθυνση ορχήστρας. Τις περισσότερες φορές αυτό συμβαίνει σε πιανίστες, καθώς το δικό τους όργανο πλησιάζει περισσότερο από κάθε άλλο τις δυνατότητες ενός συμφωνικού συνόλου, επιτρέποντάς τους να σχηματίζουν συνολική εικόνα ενός έργου. Σπανιότερα το αποτολμούν βιολονίστες και ακόμα πιο σπάνια μουσικοί πνευστών οργάνων, όπως ο Κερκυραίος Διονύσης Γραμμένος. Έχοντας αποσπάσει κορυφαίες διακρίσεις ως κλαρινετίστας και έχοντας εμφανιστεί ως σολίστ στο όργανο αυτό με σπουδαίες ορχήστρες σε όλο τον κόσμο, ο Γραμμένος στράφηκε πρόσφατα στη διεύθυνση ορχήστρας. Και όπως φάνηκε στις 7 Σεπτεμβρίου σε συναυλία της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης (ΚΟΘ), διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για μια λαμπρή σταδιοδρομία και σε αυτόν τον τομέα.

Η συναυλία της ΚΟΘ πραγματοποιήθηκε στο ειδυλλιακό τοπίο της λίμνης της Βουλιαγμένης, στο πλαίσιο της σειράς μουσικών εκδηλώσεων «Η λίμνη των ήχων» που πραγματοποιείται με τη στήριξη του Ιδρύματος Λάτση και της οποίας ο Γραμμένος έχει την καλλιτεχνική διεύθυνση. Ο υποβλητικός, ατμοσφαιρικός χώρος είναι ιδανικός. Θα μπορούσε να φαντα-

στεί κανείς χωρίς δυσκολία να διοργανώνονται εκεί βραδιές μουσικής δωματίου ή ακόμα και εκδηλώσεις με μικρά σύνολα. Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης συναυλίας, όπου περίπου χίλιοι ακροατές αναπτύχθηκαν στις δύο πλευρές της λίμνης, εύλογα απαιτήθηκε ηλεκτρική ενίσχυση της ορχήστρας.

Σαγηνευτικός Τσαϊκόφσκι

Το πρόγραμμα είχε διαμορφωθεί με έξυπνο τρόπο. Ο Διονύσης Γραμμένος επέλεξε κυρίως έργα του 19ου αιώνα, κατάλληλα για ένα ευρύ κοινό, όχι απαραίτητα εξοικειωμένο με την κλασική μουσική. Ταυτόχρονα, ήταν έργα εξίσου ικανά να προσελκύσουν λάτρεις της μουσικής αυτής, καθώς σχεδόν όλα τους είχαν αρκετά χρόνια να παρουσιαστούν στην Αθήνα. Η βραδιά ξεκίνησε ζωνρά με την εισαγωγή «Καρναβάλι» του Ντβόρζακ. Το έργο αντιπροσωπεύει τη «ζωή» στην τριλογία εισαγωγών του συνθέτη με θέμα τη φύση, τη ζωή και τον έρωτα, και χάρη σε μια ανάγνωση γεμάτη παλμό, ο Γραμμένος με την Κρατική Θεσσαλονίκης έκαναν το κοινό να αντιληφθεί τον λόγο.

Ακολούθησαν δύο αποσπάσματα από τη μουσική για το μπαλέτο «Η ωραία κοιμημένη» του Τσαϊκόφσκι. Η μουσική του Ρώσου συνθέτη, όσο ευχάριστα ηχεί στο αυτί, άλλο τόσο εύκολα μπορεί να εκθέσει μία

Η **συναυλία** της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης πραγματοποιήθηκε στο ειδυλλιακό τοπίο της λίμνης της Βουλιαγμένης.

Μουσικότητα και ένστικτο οδηγούσαν τον Γραμμένο σε επιλογές που έδιναν παλμό στη μουσική.

ορχήστρα, καθώς εκτός από έναν ομοιογενή, βελούδινο ήχο από τα έγχορδα, απαιτεί ξεχωριστές ποι-

ότητες από αρκετά πνευστά, τα οποία διαδραματίζουν κρίσιμο σολιστικό ρόλο. Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης πέρασε χωρίς καμία δυσκολία τη δοκιμασία: τα έγχορδά της παραμένουν εξαιρετικά, ομοιογενή και με μεστό ήχο, ενώ τα προβλεπόμενα σολιστικά όργανα, της άρπας συμπεριλαμβανομένης, προσέθεσαν την απαραίτητη χάρη και ευγένεια στο αποτέλεσμα. Ο

Γραμμένος, πάλι, απέδωσε το περίφημο βαλς από την Α΄ Πράξη λικνιστικά και με σφρίγγος, διατηρώντας όμως επίσης τον αισθησιασμό της μουσικής: δεν είναι ούτε εύκολο ούτε αυτονόητο.

Ατμοσφαιρικός Γκριγκ

Τη μερίδα του λέοντος τη συγκεκριμένη βραδιά κατέλαβαν συνθέσεις του Νορβηγού Εντβαρντ Γκριγκ. Ακουστήκαν αποσπάσματα από την πρώτη σουίτα μουσικής για τον «Περ Γκιντ» και ακολούθησε το άλλοτε δημοφιλέστατο Κοντσέρτο του για πιάνο, ταυτισμένο στη χώρα μας με την Τζίνα Μπαχάουερ. Η σουίτα έδωσε την ευκαιρία πάνω απ' όλα στα πνευστά να φανερώσουν τις αρετές τους από το πρώτο κίόλας μέρος, τη μαγευτική «Πρωινή διάθεση», έως το τελευταίο, την «Αίθουσα του βασιλιά του βουνού». Ενδεικτικά, στο πρώτο, όπου ο Γκριγκ αποδίδει με μοναδική ευγλωττία την ανατολή του ηλίου σε μια έρημο στο Μαρόκο, η ερμηνεία, μέσα από την πλαστικότητα της μουσικής διεύθυνσης, κατόρθωσε εκτός από μια απλή μουσική εικονογράφηση να μεταδώσει την ατμόσφαιρα της εικόνας. Μουσικότητα και ένστικτο οδηγούσαν τον Γραμμένο σε κλιμακώσεις και αποφορτίσεις που έμοιαζαν αυτονόητες και έδιναν κίνηση στη μουσική.

Στις μεγάλες χειρονομίες και

στο πληθωρικό πάθος του Κοντσέρτου ανταποκρίθηκε συνολικά η Ρωσίδα πιανίστρια Άννα Φεντόροβα. Επειτα από μια μάλλον δύσκολη αρχή, η πιανίστρια βρήκε τον εαυτό της και απέδωσε το έργο με το απαιτούμενο επιβλητικό μέγεθος ήχου και το ανάλογα μεγαλόπρεπο ύφος. Το τρυφερό μεσαίο μέρος διέκρινε εκφραστική λεπτότητα, ενώ το τελικό δόθηκε με αυτοπεποίθηση και σιγουριά.

Εκρηκτικός Στραβίνσκι

Σειρά είχε ο μελωδικός «Βοκαλισμός», δηλαδή το τραγούδι δίχως λόγια του Ραχμάνινοφ, έργο που μάλλον περιττά επιμήκυνε τη βραδιά. Για το τέλος, όμως, ο Γραμμένος επέλεξε να κινηθεί σε τελείως διαφορετικό μήκος κύματος. Πρότεινε αποσπάσματα από τη σουίτα του μπαλέτου «Το πουλί της φωτιάς» του Στραβίνσκι. Ήταν μια ευκαιρία για τον αρχιμουσικό και την ορχήστρα να δώσουν δείγματα των ικανοτήτων τους σε ένα άλλο είδος γραφής, καθώς ο μοντερνισμός της μουσικής του Στραβίνσκι απαιτεί τελείως διαφορετικές ερμηνευτικές ποιότητες από εκείνες που χρειάζονταν για τα έργα τα οποία είχαν προηγηθεί. Όπως φάνηκε, Γραμμένος και ΚΟΘ ανταποκρίθηκαν με την ίδια επιτυχία στην ακρίβεια και στο νεύρο που έχει ανάγκη η συγκεκριμένη, μία από τις συναρπαστικότερες παρτιτούρες του 20ού αιώνα.

